

Eva je de byl

Norbert roztrhl obálku, vyndal z ní štůsek úředně složených papírů a po přečtení prvních dvou řádek se ho zmocnil neodbytný pocit, že právě zkonsumovaný oběd změní působiště. *Dovolujeme si Vás pozvat na konferenci na téma GENDEROVÉ TRENDY V DNEŠNÍM JAZYCE*. Genderový jazyk nesnášel. Lásku k češtině mu vštípil zástup skvělých učitelů od mateřské po střední školu, takže studium jazyka na vysoké mu připadalo jako jediný možný směr jeho života. Objevování tajů, zákonitostí a historických souvislostí pro něj bylo napínavou bojovou hrou, detektivkou a historickým románem současně, kam se hrabou počítačové hry jeho syna.

Ke stolu připlula půvabná servírka, aby odnesla prázdný talíř. Norberta napadlo, že její mužský protipól musí být logicky *servír*. Tedy alespoň má-li být genderové spravedlnosti učiněno zadost. Z druhé strany kolem něj prošel číšník s podnosem plným orosených sklenic. Ejhle, číšník svůj genderový protiklad má, *číšnici*. Což znamená, uvažoval Norbert, že rozlévání vína a roznášení číší bývalo prací mužskou i ženskou, zatímco podávání jídel, servírování, bylo prací výsostně ženskou.

Papíry vytažené z obálky obsahovaly dále program zmíněné konference a dvoustránkové pojednání na téma nutnosti genderových změn v naší zkonstatěle mateřštině. Doktorka Eva Nováček slibovala přednášet na téma Diskriminace žen v historickém jazyce, profesorka Julie Darrami se přihlásila s příspěvkem na téma Genderová problematika v ostatních slovanských jazycích a docentka Anna Marie Prouza Vaňková měla v programu referát o Řešení genderové problematiky v jazycích neslovanských. Norbert neměl mužská jména u žen rád. Takové ženy v něm nedokázaly vzbudit sebemenší erotickou fantazii, snad jako by se obával toho, co by mohl najít v jejich spodním prádle.

„Chceš se posadit sem, nebo do rohu, miláčku,“ zašveholil vedle něj prošedivělý pán ke své dobře o třicet let mladší partnerce. *Miláčka* kupodivu oslovení v mužském rodě nikterak nepopudilo. Našpulila pusku a plastovým poprsím ukázala do rohu. „Jistě, broučku,“ zavrkal šedohlavec a Norbert opět marně očekával nějakou vzpouru proti oslovování slovem v mužském rodě.

Objednal si kávu a panáka, aby měl sílu dočíst lejstra do konce. Zmocňoval se ho čím dál intenzivnější pocit, že z obálky vypustil Krakena. Dvoustránková filipika ho zaujala už podpisem, od nějž četbu začal: René Haus. Chvilí přemýšlel, jde-li o muže, či o ženu. Když se v reálném světě setkal se sufražetkou používající mužský tvar příjmení, vždycky se Norbert v jejím oslovování pletl a říkal jí *pane*. Uráželo je to, popouzelo a Norberta to bavilo. V tomto případě tušil, že René Haus je *žena*, ale odmítal uvěřit, že by to mohla být *paní*. Představoval si ji jako statnou pětáctýřicátnici s hladce oholeným knírem, zlými plamínky v očích, skřípavým hlasem a nepřiliš upraveným účesem. A rozhodně to byla *slečna*. Ve svém literárním výlevu se rozhořčovala nad diskriminací žen, pro něž čeština nemá dostatek odpovídajících výrazů. Pro tebe určitě ne, ty sůvo, napadlo Norberta. Pohoršovala ji ženská podoba příjmení, která podle ní ženy diskriminovala, neboť je již na první pohled cejchovala a odlišovala od mužů. Pohoršovala ji však i absence ženských tvarů jmen některých funkcí či profesí, která by je naopak od mužů odlišovaly. Volala po větší popularizaci *vědkyň, lídryň, plukovnic, majorek, nadpraporčic, vůdkyň* a kdovíčeho ještě. Kdyby Bůh nechtěl odlišit muže od ženy, nedřel by se s výrobou Adama a Evy a byl by uplácán rovnou hermafrodita, napadlo Norberta.

Vypil kávu na ex, panáka rovněž, zaplatil vrchnímu (žena by nutně musela být *vrchnice*) a doufal, že mu čerstvý velkoměstský vzduch okyslíčí mozek a zlepší náladu.

Uvažoval nad tím, co některé ženské vede k takovému boji za „ženskou“ podobu jazyka, která je stonásobně víc ponižující než oslovení *paní doktore*. Proč některé ženské brojí proti galantním mužům, proti lichotkám a pochvalám na adresu svých půvabů? Proč by byly raději opěvovány jako ženské protějšky Alfreda Nobela a Thomase Alvy Edisona? Napadlo ho, že té drobné brunetce, co stojí na autobusové zastávce, by mnohem snáz řekl *slečno, vy máte krásné hluboké oči než slečno, vy máte krásné, hluboké znalosti matematiky a španělské literatury*. Docela jednoduše proto, že oči vidí, aniž by ji znal, zatímco k informaci o hloubce jejích znalostí by se musel náročně propracovávat prostřednictvím nějakého, například pracovního, vztahu. Čímž došel k závěru, že takhle by se nejspíš nikdy s žádnou ženou neseznámil.

Vzpomněl si na starší text, který ho zaujal už před řádkou let. Autor v něm opěvoval češtinu jakožto jazyk erotický, jenž dokáže již jedním jediným slovem nebo jedním jediným Y říci čtenáři zcela jednoznačně, je-li řeč o něčem tak výjimečném, jako je žena. Muže a smíšené kolektivy háže do jednoho pytle, chlap si výjimečné označování nezaslouží. Žena ano. Žena má nárok na vlastní Y na konci příčestí minulého. Žena má nárok na své *ová*, jež se za jejím příjmením táhne jako noblesní vlečka.

EVA JE KRÁVA. Hlásal nápis sprejem na betonové zdi u silnice. Norberta napadlo, odkud asi pisatel znal vědkyni doktorku Evu Nováček, čímž došel k poznání, že skloňování genderově regulérních jmen znásilňuje češtinu (hle – jazyk má ženské jméno!) a ponižuje ji na úroveň křovácké hatmatilky.

VENCA JE DEBYL. Dodával další pisatel o pár kroků dál. Norberta nejprve zaujala jeho negramotnost a zapudil myšlenku opatřit si červený sprej a jít hrubku důrazně podtrhnout. Pak mu ovšem bleskla hlavou myšlenka vpravdě ďábelská.

Sotva dosedl ke svému stolu v jazykovědném ústavu, kde pracoval už od promoce, vytáhl z kapsy štos papírů zvoucích na genderovou jazykovou konferenci a z nich vylovil ten, na němž se skvělo slovo PŘIHLÁŠKA.

Když kráčel k řečnickému pultu, obklopen stovkou přítomných jazykovědkyň, v nichž nenalézal ani jedinou ženu, v duchu přemáhal smích.

„S jazykem se setkáváme i na těch nejneočekávanějších místech,“ začal od lesa, aby následně popsal, jak před pár dny šel kolem dvou sprejových nápisů na zdech. „Tyto nápisy mě přivedly k úvaze, kterou jsem v žádném z dnešních diskusních příspěvků nezaznamenal: Jak by zněl druhý nápis, kdyby byl určen Evě a měl by být genderově korektní? Eva je debil? Eva je debilka? Eva je debilyně? Debilkyně? A co kdyby byla idiot? Idiotka? Idiotyně?“ Norbert se dostával do varu. Chrlil na své posluchačky nadávky a urážky ryze z jazykovědných pohnutek, takže ho nikdo nemohl obvinít z vulgárnosti. Hra ho bavila čím dál víc. K uším jazykových puristek vyslal ještě *bláznici, blázenkyni, magorku, magoryni, imbecilku, imbecilyni, hulvátku, hulvátyni, šmejdku, šmejdici, šmejdkyni* a asi dva tucty dalších genderově korektních nadávek, při nichž dámám tuhly rysy a pohledy připomínaly dobře nabitě kuše. „Ženské tvary pro tato slova čeština prostě postrádá. A tak se logicky ptám: Proč má být *debil, imbecil, idiot, blázen, kretén, magor, hulvát, šmejd, kripl a cyp* jenom chlap?“ uzavřel svůj diskusní příspěvek a závěrečný otazník nechal viset ve vzduchu. Spokojeným pohledem přehlédl stovku zkamenělin se zuřivým výrazem ve tvářích a rychlým krokem opustil sál.